

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 NACKA STRAND

Överklagande av länsstyrelsens i Stockholm beslut den 19 juni 2012 med beteckning 505-2010-16457

Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd (miljö- och hälsoskyddsnämnden) beslutade den 30 april 2010 att lämna klaganden Peter Skeppes klagomål på buller från idrottsliga aktiviteter på Hammarbyhöjdens IP utan ytterligare åtgärd. Beslutet fattades med stöd av 2 kap. 2, 3 och 7 §§ miljöbalken.

Peter Skeppe överklagade beslutet och yrkade att beslutet ska upphävas och bollplanen flyttas till annan plats. Till stöd för yrkandet anfördes bland annat att störningarna från bollplanen från kl. 08.00-22.30 varje dag året om är ohyggliga och att egna uppmätta värden uppgår till mellan 70 och 124 decibel. Stockholms idrottsnämnd (idrottsnämnden) bestred bifall och yrkade att överklagandet skulle avslås. Idrottsnämnden anförde härvid att Stockholms idrottsförvaltning vidtagit de försiktighetsåtgärder som rimligen kan krävas och att det inte finns några övriga rimliga tekniska åtgärder, eller begränsningar utöver utförda, att ta till för att ytterligare begränsa bullerstörningarna hos klaganden.

Den 19 juni 2012 beslutade länsstyrelsen i Stockholms län att upphäva miljö- och hälsoskyddsnämndens ovannämnda beslut och återförvisade ärendet till miljö- och hälsoskyddsnämnden för ny handläggning.

Idrottsnämnden överklagade den 3 juli 2012 länsstyrelsens beslut reservationsvis med yrkande att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut avslår överklagandet av miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut. Samtidigt härmed

begärdes anstånd med att fullfölja och utveckla grunderna för överklagandet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har också överklagat länsstyrelsens beslut.

Idrottsnämnden får härmed utveckla grunderna för överklagandet enligt följande.

Bakgrund

Hammarbyhöjdens IP är en 11-mannaplan med konstgräs och strålkastarbelysning. Bollplanen är omgärdad av stängsel, men är öppen, d.v.s. olåst och därmed tillgänglig dygnet runt. Avståndet från bollplanen till klagandens bostadsfasad är ca 15 meter.

När skolverksamheten är igång används bollplanen relativt regelbundet dagtid av elever som spelar fotboll m.m. Efter skoldagens slut på eftermiddagarna är det den organiserade idrottsverksamheten som nyttjar bollplanen med bokade tider fram till kl. 22.00. Därefter släcks belysningen. Bollplanen används regelbundet mellan april och september, men mer intensivt under maj-augusti. Planen kan dock i princip nyttjas året om, om vädret så tillåter. Under vinterhalvåret är planen öppen till kl. 20.00, varefter belysningen släcks.

I maj 2008 inkom klagomål från klaganden Peter Skeppe, boende på Sten Bergmans väg 59. Enligt klaganden orsakar nyttjandet av Hammarbyhöjdens IP bullerstörningar i form av skrik och rop från spelare, tränare och föräldrar. Det är både den bokade skol- och föreningsverksamheten och den spontana användningen av planen efter de bokade tiderna som uppfattas som störande. Miljöförvaltningen uppmanade idrottsförvaltningen att undersöka orsaken till störningarna och redovisa vilka åtgärder som eventuellt hade vidtagits samt planerade åtgärder.

I december 2008 redovisade idrottsförvaltningen bullermätningar som hade utförts den 6 november 2008 av ACAD International i anslutning till Hammarbyhöjdens IP. Bullermätningarna utfördes utomhus vid fasad när fotbollsträning för 19-åringar pågick. En ekvivalent ljudnivå på 52 dBA över hela träningsperioden uppmättes vid bostadsfasaden. Naturvårdsverkets riktvärden för buller utomhus är 50 dBA dagtid (07-18), 45 dBA kvällstid (18-22 samt dagtid helger) och 40 nattetid (22-07). Bakgrundsnivån uppmättes till 42 dBA ekvivalent. Vissa momentana ljud såsom skrik från spelare och tränare och skott i stängsel uppgick till mellan 53-67 dBA. Några riktvärden för maximala ljudnivåer utomhus dagtid och kvällar finns inte. Nattetid är riktvärdet på 55 dBA.

Idrottsförvaltningen utredde även möjligheterna till en rad tekniska åtgärder för att minska bullerstörningarna hos de boende. Det innefattade åtgärder som att i olika grad bygga in hela idrottsplatsen, uppförande av stängsel och begränsningar i tiden. Detta är enligt idrottsförvaltningen inte åtgärder som anses vara i linje med Stockholms stads policy om ”tillgänglighet, närhet och öppenhet” för ungdomar. Att låsa stängslet skulle inte mer än marginellt minska spontanidrotten efter stängningstid. Idrottsförvaltningen ansåg att inskränkningar i nyttjandetiden inte var lämpligt då det redan idag är brist på bokningsbara tider. Hammarbys idrottsförening skulle också påbörja en dialog med de närboende för att minska bullerstörningen.

Idrottsförvaltningen vidtog vissa åtgärder i maj 2009. De var nedsläckning av belysningen kl. 22.00 samt skyltning med uppmaning om att hålla ljudnivåerna nere och uppgift om vilka tider planen inte får nyttjas.

I oktober 2009 redovisade idrottsförvaltningen uppgifter om kostnaderna för att flytta respektive bygga en idrottshall på platsen. Att flytta planen skulle kosta ca fem miljoner kronor och att bygga en idrottshall där bollplanen står idag skulle kosta ca 70 miljoner kronor. Utredningen kommunicerades med klaganden.

I april 2010 yttrade klaganden sig över bullerutredningarna. Klaganden menar i huvudsak att störningarna är värre än de som beskrivs i utredningen och att den enda rimliga åtgärden är att flytta på bollplanen till andra sidan Hammarbybacken.

Den 30 april 2010 fattade miljö- och hälsoskyddsnämnden beslut om att lämna klagomålen utan ytterligare åtgärd med motiveringen att det inte finns några rimliga tekniska åtgärder att vidta för att erhålla betydande sänkningar av ljudnivåerna från bollplanen.

I november 2010 överklagade klaganden beslutet till länsstyrelsen i Stockholms län. Den 19 juni 2012 biföll länsstyrelsen överklagandet och återförvisade ärendet till miljö- och hälsoskyddsnämnden för ny handläggning.

Beslutet

I sitt beslut instämmer länsstyrelsen i miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut om att det inte är rimligt att bygga in Hammarbyhöjdens IP eller att flytta den. Länsstyrelsen instämmer också i att den sena spontanidrotten, som inträffar efter sista bokade tiden kl. 22.00, troligen inte genererar ljudnivåer i samma nivå som den bokade skol- och idrottsverksamheten. Vidare anför länsstyrelsen att bollplanens belysning är låst efter

kl. 22.00, att stängslet runt bollplanen är öppet, att planen är tillgänglig dygnet runt samt att skyltar finns uppsatta om att ljudnivån ska hållas nere och de tider som planen inte för nyttjas. Med hänvisning till den risk för överskridanden som verksamheten trots allt föranleder bör, enligt länsstyrelsen, rimligen idrottsförvaltningen, i egenskap av verksamhetsutövare, vidta åtgärder som hindrar att bollplanen nyttjas efter kl. 22.00. Enligt beslutet kan sådana åtgärder avse låsta grindar, ytterligare skyltning eller rondering.

Utveckling av grunderna

I likhet med miljö- och hälsoskyddsnämnden anser idrottsnämnden att störningarna från Hammarbyhöjdens IP är fullständigt utredda. Idrottsförvaltningens bullerutredning visar att Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller (RR 1978:5) överskrids intill närmaste bostadsfasad då föreningsverksamhet pågår. Ljudnivåerna uppmättes till 52 dBA ekvivalent och mellan 53 och 67 dBA maximalt. Dessa värden får ändå anses vara representativa för ljudnivåer från bollplaner vid skol- och föreningsverksamhet och stämmer bra överens med ljudnivåer som uppmätts från andra bollplaner i Stockholm. Idrottsnämnden finner det osannolikt att ljudnivåerna skulle överskrida 70 decibel, som klaganden hävdar. Ljudnivåerna inomhus klarar med största sannolikhet Socialstyrelsens riktvärden för buller inomhus (SOSFS 2005:6). Skulle mätningar utföras efter kl. 22 då spontanidrott kan förekomma, så skulle ljudnivåerna sannolikt ligga lägre både utomhus och inomhus än då skol- och föreningsverksamhet pågår.

Angående frågan om att låsa grindarna efter kl. 22.00, ytterligare skyltning eller rondering runt planen menar idrottsnämnden att detta också är fullständigt utrett. Att låsa stängslet skulle delvis hindra spontannyttjandet av planen och ungdomar skulle ta sig in på planen även om den är låst genom att klättra över stängslet eller genom att bryta upp låset. Skyltning vid bollplanens huvudentré finns redan med information från idrottsförvaltningen att idrottsplatsen stänger kl. 22.00 och är fullt tillräcklig. Bild på skyltningen bifogas.

Rondering av bollplanen skulle bli mycket ingripande och kostsamt och en sådan skyddsåtgärd är enligt nämndens uppfattning inte rimlig i förhållande nyttan härav. För övrigt är det tveksamt om sådan skyddsåtgärd skulle ge avsedd effekt. Vidare bör beaktas att det i Stockholms stad finns ett tiotal bollplaner med konstgräs med liknande läge vid bostadsområde som Hammarbyhöjdens IP. Rondering av bollplanen skulle vidare strida mot Stockholms stads policy om ”tillgänglighet, närhet och

öppenhet” för ungdomarna samt nämndens uppdrag att tillhandahålla öppna idrottsplatser samt verka för och främja spontanidrott och ökad fysisk aktivitet.

Idrottsnämnden anser vidare att klagandens enskilda intresse av att tidvis inte utsättas för buller från den spontana idrotten efter kl. 22.00 ska vägas mot det allmänna intresset av att medborgare, främst barn och ungdomar, ska kunna utöva idrott i både organiserad och oorganiserad form i staden. Därtill kommer intresset av att främja folkhälsan. Åtgärder som innebär begränsningar av möjligheterna till spontanidrott skulle innebära ett motverkande av dessa intressen. Det bör också framhållas att belysningen släcks ner klockan 22.00, varför utnyttjandet efter denna tidpunkt får antas i huvudsak ske under den ljusa tiden av året, vilket utgör en begränsad tid.

Just nu behandlas ett förslag till nytt idrottspolitiskt program 2013-2017, i vilket staden ur ett folkhälsoperspektiv har som mål att få fler stockholmare fysiskt aktiva och där just spontanidrotten är en viktig del av detta.

Utöver folkhälsoperspektivet vill idrottsnämnden framhålla att tillgången till bollplanen med konstgräs medför att ungdomar ges möjlighet att hitta meningsfulla aktiviteter i närområdena.

Idrottsnämnden åberopar ett annat ärende som också rörde störningar från bollplan i Stockholm, i detta fall Hässelängens bollplan i Hässelby. I det fallet var endast kortsidorna försedda med stängsel. Länsstyrelsen i Stockholm ansåg att bullerstörningarna hade utretts fullt ut och delade miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning att det inte fanns några rimliga tekniska åtgärder att tillta för att minska ljudnivåerna från bollplanen (länsstyrelsens beslut den 15 februari 2010, beteckning 505-09-81473). I detta fall var det således inte fråga om rondering eller ytterligare skyltning, och fallet gällde en bollplan med stängsel endast på kortsidorna av planen. Miljödomstolen (numera mark- och miljödomstolen) instämde i denna bedömning (dom den 27 oktober 2010 i mål nr 1393-10). Miljödomstolen ansåg, trots att Naturvårdsverkets riktvärden tidvis överskreds, att idrottsförvaltningen hade vidtagit de skyddsåtgärder som rimligen kunde krävas och att det inte finns några övriga åtgärder att vidta till en rimlig kostnad och som är tekniskt möjliga att genomföra för att begränsa störningen. Domen överklagades till Mark- och miljööverdomstolen (tidigare Miljööverdomstolen), som beslutade att inte meddela prövningstillstånd (beslut den 25 januari 2011 i mål M 9259-10).

Idrottsnämndens uppfattning är således att idrottsförvaltningen vidtagit tillräckliga försiktighetsåtgärder. Att låsa grindarna under kvällstid skulle medföra en begränsning av den spontana idrotten som inte är önskvärd, inte minst med hänsyn till intresset av att främja folkhälsan. Skylt med information om öppettid finns redan idag uppsatt vid bollplanen och är fullt tillräcklig. Att anordna patrullering med vakter runt bollplanen är förenat med stora kostnader och eventuell nytta härav står inte i proportion till dessa.

Sammanfattningsvis anser idrottsnämnden att ärendet är fullständigt utrett. Alla rimliga skyddsåtgärder har vidtagits av idrottsförvaltningen. Idrottsnämnden vidhåller att de ytterligare åtgärder som skulle kunna vidtas för att minska eller undanröja bullerstörningarna efter kl. 22.00, är av sådan karaktär att kostnaderna för åtgärderna inte står i proportion till nyttan av dessa, enligt rimlighetsavvägningen i 2 kap. 7 § miljöbalken. Mot bakgrund av vad som anförts ovan yrkar nämnden att mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut.

Bilagor

Bild på skyltningen vid bollplanen
